

Projekt

**UCHWAŁA
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 2026 r.

NR

w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej za 2025 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) w związku z art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

- § 1. Przyjąć ocenę zasobów pomocy społecznej za 2025 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr

Rady Miasta Katowice

z dnia.....2026 r.

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ ZA 2025 ROK

Spis treści

- 1. Wprowadzenie.**
- 2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.**
- 3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.**
- 3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA – ZADANIA MOPS.**
- 3.2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT – ZADANIA MOPS.**
- 4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń.**
- 5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.**
- 6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.**
- 6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej.**
- 6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej.**
- 7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.**
- 8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.**
- 9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarach pomocy i wsparcia.**
- 10. Wnioski końcowe.**

1. Wprowadzenie.

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w gminie Katowice. Jest to gmina miejska, leżąca w powiecie Katowice. Gmina Katowice graniczy z gminami: Sosnowiec, Mysłowice, Chorzów, Mikołów, Tychy, Ruda Śląska, Łędziny, Siemianowice Śląskie. Siedzibą gminy jest miasto Katowice. Powierzchnia gminy Katowice wynosi 165 km², co stanowi 100% powierzchni powiatu, 1,3% powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 1 693 osoby, w województwie 350 osób (dane GUS za 2024 rok ponieważ dane za 2025 rok będą dostępne w maju 2026).

Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia gminy Katowice.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.

Według stanu na 30 czerwca 2025 r., liczba ludności gminy Katowice wyniosła 260 493 osoby, z czego 53% stanowiły kobiety, a 47% mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 100% ludności powiatu, 6,09% ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 15%, osoby w wieku produkcyjnym 56%, a w wieku poprodukcyjnym 29%. W latach 2024-2025 liczba ludności spadła o 0,87%. Według stanu na 31 grudnia 2025 stopa bezrobocia w gminie wyniosła 1,5%. Stopa bezrobocia dla województwa wynosiła 4,4%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Katowice wynosiła 3 229, w tym 47,5% stanowiły kobiety, 52,5% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,35%. W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajdują się: 43 żłobki dysponujące 2 791 miejscami, 85 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach dysponujących 8 077 miejscami, 85 świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży w tym: 56 przyszkolnych i 29 pozaszkolnych. Na terenie gminy funkcjonuje 1 opiekun dzienny.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące infrastruktury społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące: liczby mieszkań komunalnych, liczby osób oczekujących na mieszkania komunalne, liczby wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego, liczby klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów oraz liczby hospicjów na terenie gminy Katowice.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
0		1	2	3
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	14 032	15 148	14 966
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	462	456	440
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	1 874	1 854	1 834
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	2 291	2 163	2 150
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	121	74	x
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	66	70	73
Liczba hospicjów	7	4	4	4

Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	1	1	0
----------------------------------	---	---	---	---

Objaśnienie dotyczące wiersza nr 3 liczba mieszkań socjalnych:

Nowelizacja ustawy z dnia 21.06.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, która weszła w życie z dniem 21.06.2019 r. zniosła obowiązek wydzielania z mieszkaniowego zasobu gminy lokali socjalnych. Jednocześnie wprowadziła zmiany polegające na rezygnacji ze stosowania w przepisach na rzecz określenia „lokal socjalny” nowej kategorii „najem socjalnego lokalu”. Podane dane określają liczbę lokali mieszkalnych oddanych w najem socjalny.

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.

Pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w gminie Katowice, w 2025 roku uzyskało 9 885 osób, co stanowiło 3,82% wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2024 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 821 osób. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 232 osoby. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 3 409 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2024 o 278 osób. W gminie Katowice najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej w 2025 roku było kolejno: długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, ubóstwo, bezrobocie. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, liczby długotrwale korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	9 064	9 885	9 885
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	5 905	5 673	5 673
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	3 687	3 409	3 409
Wiek 0-17	4	1 834	1 618	1 618
Wiek produkcyjny *	5	1 780	1 748	1 748
Wiek poprodukcyjny **	6	2 291	2 307	2 307
Liczba rodzin	7	4 617	4 618	4 618
Liczba osób w rodzinach	8	8 173	7 896	7 896
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	3 273	3 202	3 202
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	2 024	1 903	1 903
Wiek 0-17	11	913	822	822
Wiek 18-59	12	723	715	715
Wiek 60 lat i więcej	13	1 637	1 665	1 665
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	6 475	6 487	6 487
Liczba rodzin	15	6 436	6 474	6 474

Liczba osób w rodzinach	16	11 394	11 420	11 420
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	160	103	103
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	167	108	108

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1.Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA – ZADANIA MOPS.

Pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w gminie Katowice w 2025 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 5 673 osoby, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 4 212 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 577 osób. W gminie funkcjonowało 17 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 303 rodziny.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podziale na zasiłki stałe, okresowe oraz celowe, świadczeń niepieniężnych, liczby asystentów rodziny, liczby rodzin wspieranych i liczby osób objętych pracą asystenta rodziny.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	874	840	840
Kwota świadczeń w złotych	2	6 723 397	8 395 982	8 395 982
W tym: (wiersze 3 - 6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	797	764	764
Kwota świadczeń w złotych	4	6 376 034	7 916 533	7 916 533
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	87	80	80
Kwota świadczeń w złotych	6	347 363	479 449	479 449
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	936	864	864
Kwota świadczeń w złotych	8	1 916 167	2 563 821	2 563 821
W tym: (wiersze 9 - 16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	405	411	411
Kwota świadczeń w złotych	10	857 317	1 117 018	1 117 018
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	124	146	146
Kwota świadczeń w złotych	12	261 041	402 819	402 819

Zasilek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	172	67	67
Kwota świadczeń w złotych	14	161 209	160 025	160 025
Zasilek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	14	25	25
Kwota świadczeń w złotych	16	15 262	30 726	30 726
Zasilek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	9	10	10
Kwota świadczeń w złotych	18	5 245	9 510	9 510
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	1 171	1 139	1 139
Kwota świadczeń w złotych	20	1 322 652	1 378 376	1 378 376
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”				
Liczba osób	21	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	22	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSILEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	2 530	2 344	2 341
Kwota świadczeń w złotych	26	5 179 867	5 429 195,52	5 349 373
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	1 815	1 601	1 553
Kwota świadczeń w złotych	28	3 328 129	3 395 586,89	2 772 946
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
POSILEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”				
Liczba osób	29	1 890	1 789	1 689

Kwota świadczeń w złotych	30	2 841 436	3 166 299,05	2 749 314,52
W tym: (z wierszy 29 – 30)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	1 616	1 484	1 351
Kwota świadczeń w złotych	32	2 207 330	2 359 841,74	1 746 761
SCHRONIENIE - OGÓŁEM				
Liczba osób	33	350	357	357
Kwota świadczeń w złotych	34	6 563 046	7 254 537	7 254 537
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba rodzin	37	102	135	135
Kwota świadczeń w złotych	38	365 698	508 428	508 428
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	559	577	577
Kwota świadczeń w złotych	40	25 687 815	28 653 430	28 653 430
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	291	303	270
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	16	17	16
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	432 207	379 541	376 000

3.2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT – ZADANIA MOPS.

W 2025 roku w 284 rodzinach zastępczych umieszczonych było 430 dzieci. Na terenie powiatu 57 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej zdecydowało o opuszczeniu rodziny i zostało objętych indywidualnym programem usamodzielnienia. W powiecie funkcjonowało 21 koordynatorów pieczy zastępczej oraz 14 rodzin pomocowych.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, usamodzielnienia, pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki, zagospodarowanie, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, pomocy na likwidację barier architektonicznych i technicznych w komunikowaniu się, turnusy rehabilitacyjne, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny, programu Aktywny samorząd, dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

Objaśnienie do wiersza nr 1 Liczba osób korzystających z usług programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie :

Na terenie miasta Katowice w 2025 roku dla osób stosujących przemoc domową realizowany był program psychologiczno-terapeutyczny. W 2025 roku w programie wzięło udział 6 osób. Zgodnie z prognozą w 2026 roku w programie weźmie udział 12 osób.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY				
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba osób korzystających z usług	1	7	0	0
USAMODZIELNIENIE				
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST. 1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	2	0	1	3
Kwota świadczeń w złotych	3	0	4 897	21 900
W TYM: (od poz. 4 do poz. 9)				
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE				
Liczba osób	4	0	0	1
Kwota świadczeń w złotych	5	0	0	8 264
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI				
Liczba osób	6	0	0	1
Kwota świadczeń w złotych	7	0	0	7 438
POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE				
Liczba osób	8	0	1	1
Kwota świadczeń w złotych	9	0	4 897	6 198
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH				
Ogólna kwota dofinansowania (PFRON, środki własne powiatu)	10	15 031 341	16 570 157,33	18 708 491,59
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ				
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	11	108	63	75
Wartość dofinansowania w złotych	12	713 968	630 151,25	751 080,00
TURNUSY REHABILITACYJNE				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	13	838	577	830
Wartość dofinansowania w złotych	14	1 584 851	1 216 193,00	1 770 000,00
ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	15	581	676	500
Wartość dofinansowania w złotych	16	1 830 536	2 127 588,88	1 577 680,00
PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”				
Liczba świadczeń	17	472	655	750
Wartość dofinansowania	18	1 475 541	1 809 571,57	2 500 000,00

w złotych				
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z form wsparcia pomocy społecznej ogółem	19	1 715	1 622	1 622
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI				
Liczba dofinansowanych imprez	20	165	125	113
Liczba niepełnosprawnych uczestników	21	3 509	3 340	3 783
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	22	286 701	234 631,76	374 500,00
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA – PRZEWODNIKA				
Wartość dofinansowania w złotych	23	2 499	2 470	2 999

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń.

Liczba pobierających w roku oceny świadczenie wychowawcze wyniosła 5 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 10 rodzin (co stanowi spadek o 66 % w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie świadczenia wychowawczego wyniosła 17 580,67 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 39 280,97 zł. Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 992 rodziny. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 629 rodzin (co stanowi spadek o 38% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 4 047 986,00 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 1 613 273,22 zł.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: dodatków mieszkaniowych i energetycznych.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	3 231	3 038	3 320
Kwota świadczeń w złotych	2	11 098 049	11 950 248,87	12 515 096
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	4	0	0	0

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Katowice prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy: Środowiskowe Domy Samopomocy, Dienne Domy Pomocy Społecznej, Dienne Domy Pomocy Społecznej dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych oraz osób z autyzmem, Schroniska dla Osób Bezdomnych, Domy Pomocy Społecznej, Mieszkania Wspomagane, Mieszkanie Treningowe, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Jednostki Specjalistycznego Poradnictwa, Placówki Wsparcia Dziennego, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach	1	739	731	721

ogółem				
Liczba osób korzystających	2	946	915	905
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	6	11	11
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	8	15	15
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	132	109	109
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	13 678 206	18 314 632,67	19 275 999,53
W TYM (wiersze 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	133	133	133
Liczba osób korzystających	8	148	148	148
Liczba osób umieszczonych	9	36	19	19
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	6	9	9
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	40	41	41
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	3 522 767	5 714 805,77	5 259 135,79
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	347	339	329
Liczba osób korzystających	14	435	405	395
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	2	
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	33	27	27
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	4 821 508	5 980 791,06	6 928 648,00
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0

roku)				
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH i SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	259	259	259
Liczba osób korzystających	24	363	362	362
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	24	27	27
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	59	41	41
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	5 333 931	6 619 035,84	7 088 215,74
OGRZEWALNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	110	110	110
Liczba osób korzystających	33	337	316	316
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	24	27	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	9	8	7
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	1 388 604	1 489 000	1 596 200
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	283	283	283
Liczba miejsc usługi wsparcia krótkoterminowego	2	0	0	0
Liczba osób korzystających	3	336	359	359
Liczba osób korzystających z usługi wsparcia krótkoterminowego	4	0	0	0

Liczba osób umieszczonych	5	57	97	97
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	212	209	209
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	5	3	3
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	237	227	214
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	9	27 664 259	32 252 562,66	32 881 351,00
MIESZKANIA TRENINGOWE ORAZ WSPOMAGANE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	31	29	29
Liczba osób korzystających	9	42	58	34
Liczba osób umieszczonych	10	46	65	34
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	31	18	33
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	21	22	22
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	2 164 441	2 801 346,85	2 979 262,00
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	834	848	848
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	10 857	9 965	8 633
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	86	78	64
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	2 705 429	3 065 541,16	2 950 554,38
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	701	688	688
Liczba osób korzystających	20	1 291	1 305	1 297
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	117	108	108
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	9 210 525	11 433 835,64	11 074 813,95
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	193	193	193
Liczba osób korzystających	24	279	266	255
Kadra placówek – liczba osób	25	167	176	176

zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)				
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	17 566 048	21 723 173,89	22 915 959,00
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	0	0	0
Liczba osób korzystających	28	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	0	0	0
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	153	192	140
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	225	250	251
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	84	92	92
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	8 424 000	9 067 793,16	9 815 774,17
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	40	41	41
INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA				
Rodzaj instytucji	WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	0	0	0
	Liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)	0	0	0
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST		88	78	78
Dzienne Domy Pomocy społecznej dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych	Liczba placówek	2	2	2
	Liczba osób korzystających / uczestników	20	20	20

h oraz osób z autyzmem				
------------------------	--	--	--	--

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

W roku oceny, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 547 osób w tym: kadra kierownicza 43 osoby, pracownicy socjalni 141 osób, pozostali pracownicy 363 osoby. Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej pracowników 420 posiada wykształcenie wyższe, 113 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 8 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 35 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej.

Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku oceny kształtowało się na następującym poziomie: liczba wolontariuszy wyniosła 39 osób. W ramach zatrudnienia subsydiowanego (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne) pracowało 13 osób, staże odbywało 0 osób.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej.

W 2025 roku w jednostce pomocy społecznej funkcjonowało 0 zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej, które liczyły 0 osób w tym 0 pracowników socjalnych oraz 0 specjalistów, o których mowa w artykuł 110 ustę 3 ustawy o pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wdrożył rozwiązania nakierowane na rozdzielanie pracy socjalnej od świadczeń. Pracownicy socjalni świadczący pracę socjalną są podzieleni na specjalizacje do spraw rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz do spraw osób starszych i z niepełnosprawnościami. Ośrodek wyodrębnił w strukturze organizacyjnej komórkę odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu asysty rodzinnej. Ośrodek oferuje mieszkańcom Katowic wysoko specjalistyczne wsparcie w ramach usług asystenckich, poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji. Wspiera również osoby potrzebujące poprzez wprowadzenie na dużą skalę pracy w oparciu o formułę zespołów ds. pracy z osobą/rodziną zapewniających efektywną współpracę międzysektorową. Ponadto podkreślić należy, że pracownicy socjalni nie realizują części zadań technicznych związanych między innymi z wprowadzeniem danych do systemu teleinformatycznego z wywiadu środowiskowego czy też związanych z procesem wydawanych decyzji administracyjnych – w Ośrodku wyodrębniono osobny dział odpowiedzialny za realizację ww. działań. Pokreślić należy, iż pomimo braku pełnego rozdzielania pracy socjalnej od przyznawania świadczeń w strukturze organizacyjnej Ośrodka zostały wyodrębnione komórki organizacyjne posiadające status zespołów pracy socjalnej określone w artykuł 110a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W jednostce pomocy społecznej zgodnie z artykuł 110a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej funkcjonowało 19 zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej, które liczyły 144 osób w tym 82 pracowników socjalnych oraz 56 specjalistów.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.

W gminie Katowice środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2025 roku 390 107 079,12 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 30 729 568,22 zł (co stanowi 8,55%). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 184 469 774,04 zł, co stanowi 47,29% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 176 902 682,72 zł, co stanowi 45,35% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatkowano 14 285 833,56 zł, co stanowi 3,66% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 13 798 067,22 zł, co stanowi 3,54% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 650 721,58 zł co stanowi 0,17% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe: 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, 85202 - Domy pomocy społecznej, 85516 - System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, 85203 - Ośrodki wsparcia, 85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok oceny 2025	Prognoza 2026
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	359 377 510,90	390 107 079,12	381 165 824,00

W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	247 443 507,26	258 270 075,99	250 554 439,00
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 – Przeciwdziałanie narkomanii	3	5 015 529,97	5 469 988,54	5 832 936,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	1 434 096,91	1 520 698,98	1 683 691,00
85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	7 823 407,73	8 328 078,68	8 667 064,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	2 780 359,39	2 939 788,26	3 107 560,00
852 – POMOC SPOŁECZNA				
85202 – Domy pomocy społecznej	7	49 194 121,53	55 416 218,05	57 589 427,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	25 687 814,54	28 281 623,89	30 519 728,00
85203 – Ośrodki Wsparcia	9	19 503 091,28	23 731 177,90	24 489 332,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	13 492 817,45	15 591 591,45	17 043 509,00
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	507 059,18	486 701,16	541 834,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	507 059,18	486 701,16	541 834,00
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	608 569,44	749 998,60	749 569,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	608 569,44	749 998,60	749 569,00
85214 – Zasilki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	3 620 298,69	4 269 443,51	4 785 735,00
w tym: w budżecie OPS	16	3 590 464,18	4 245 382,27	4 740 735,00
85215 – Dodatki mieszkaniowe	17	13 671 350,92	12 074 581,10	12 517 096,00
w tym: w budżecie OPS	18	13 670 988,37	12 073 081,10	12 515 096,00
85216- Zasilki stałe	19	6 589 094,50	8 220 104,67	6 871 403,00
w tym: w budżecie OPS	20	6 551 426,91	8 151 463,50	6 801 403,00
85218 – Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	22	0	0	0
85219 – Ośrodki Pomocy Społecznej	23	32 505 885,29	37 358 760,55	37 431 601,00
w tym: w budżecie OPS	24	32 505 885,29	37 358 760,55	37 431 601,00
85220- Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania	25	4 008 780,36	5 035 967,64	5 121 698,00

chronione i ośrodki interwencji kryzysowej				
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	4 008 780,36	4 735 827,94	4 699 298,00
85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	14 627 127,99	16 364 138,23	18 859 772,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	14 627 127,99	16 364 138,23	18 859 772,00
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	5 353 504,74	5 575 869,33	5 440 101,00
w tym: w budżecie OPS	30	5 020 377,74	5 272 482,08	5 115 401,00
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	7 570 423,29	362 028,49	153 259,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	7 465 523,29	262 028,49	48 259,00
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	brak danych	brak danych	brak danych
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	brak danych	brak danych	brak danych
85232 – Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	39	4 197 176,90	7 257 693,49	6 641 909,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	3 735 389,95	4 969 537,17	5 299 914,00
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	3 160 659,91	3 206 456,46	3 245 648,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	1 604 700,30	1 906 423,03	1 901 554,00
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	1 604 700,30	1 906 423,03	1 901 554,00
85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	305 572,34	329 818,45	330 751,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	305 572,34	329 818,45	330 751,00
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	7 642 320,25	8 843 135,62	9 216 927,00
w tym: w budżecie OPS /	48	3 982 797,97	4 330 410,76	5 680 603,00

PCPR				
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	643 274,42	650 721,58	1 941 840,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 – RODZINA				
85501 – Świadczenie wychowawcze	53	132 401,62	80 220,54	150 000,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	83 467 944,34	83 751 242,62	69 035 300,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	82 797 015,91	82 749 591,49	67 695 300,00
85504 – Wspieranie rodziny	57	3 600 918,51	4 894 482,81	3 926 529,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	3 230 922,85	4 024 322,83	3 493 173,00
85505 – Tworzenie i funkcjonowanie żłobków*	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 – Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych*	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 – Dzienni opiekunowie*	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 – Rodziny zastępcze	65	13 756 720,43	15 267 158,21	18 266 788,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	13 756 258,99	15 267 145,89	18 264 688,00
85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	19 259 738,49	22 470 636,82	24 323 740,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	414 808,06	522 976,20	661 972,00
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy	69	1 503 475,00	1 561 449,76	1 362 213,00

o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów				
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	1 503 475,00	1 561 449,76	1 362 213,00
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85516 – System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	73	44 792 493,56	50 934 039,34	49 373 454,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0
85578 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	75	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	76	0	0	0
85595 – Pozostała działalność	77	4 711 869,92	5 510 543,94	2 398 344,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	78	4 161 274,85	4 574 833,91	2 006 815,00

*rozdziały: 85505, 85506, 85507 nie obowiązują od 01.01.2021 r.

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. W roku oceny gmina Katowice realizowała: 7 projektów finansowanych z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w ramach których w 2025 r. wydatkowano kwotę 4 298 110,42 zł, a wsparciem objęto ok. 2 300 osób oraz 4 projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w ramach których w 2025 r. wydatkowano kwotę 1 388 810,16 zł, a wsparcie objęto ok. 210 osób oraz uczestniczyła w 3 konkursach ogłaszanych przez MRPiPS na łączną kwotę 3 081 634,18 zł, które objęły 1 073 osoby, oraz w realizacji 1 gminnego programu osłonowego w zakresie dożywiania na łączną kwotę 10 188,37 zł, który objął 18 dzieci. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2025 roku przygotował i złożył również wniosek o dofinansowanie projektu „Od ulicy do domu – nowe perspektywy dla osób w kryzysie bezdomności” w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027, w ramach naboru FESL.07.09-IZ.01-189/25.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarach pomocy i wsparcia.

W gminie Katowice zlecono 78 organizacjom pozarządowym w trybie wynikającym z ustawy o działalności pożytku publicznego realizację zadań w oparciu o 164 umowy na kwotę 23 940 128,16 zł. W trybie zamówień publicznych zlecono 1 organizacji pozarządowej, której przekazano środki w kwocie 10 008,00 zł. Nie zlecono organizacjom pozarządowym wykonywania usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Prowadzenie placówek pomocy społecznej zlecono 45 organizacjom pozarządowym na kwotę 27 895 155, 11 zł.

10. Wnioski końcowe.

Ocena zasobów pomocy społecznej dla gminy Katowice za 2025 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPiPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji.

Dane z przeprowadzonej analizy zasobów pomocy społecznej z uwzględnieniem 2025 roku wskazują, iż najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy MOPS jest długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba klientów pomocy społecznej wzrosła o ponad 800 osób. Zwraca uwagę większa o ponad 1 000 osób liczba mieszkańców Katowic korzystających z pomocy niepieniężnej (dana ta wskazuje, że rośnie pula mieszkańców Katowic, którzy mierzą się z innymi niż finansowe problemami, w rozwiązaniu których wsparcie mogą zapewnić służby pomocy społecznej). Stale na wysokim poziomie utrzymuje się zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze oraz miejsca w Domu Pomocy Społecznej. W związku z rosnącą liczbą osób w wieku senioralnym wzrastają również związane z tym wydatki. Arkusz obrazuje znacząco rosnące koszty realizacji szerokiego wachlarza usług społecznych (trend ten ściśle powiązany jest z rosnącymi kosztami funkcjonowania placówek wsparcia dziennego i całodobowych czy rosnącymi kosztami zatrudniania pracowników). Widoczny jest trend wzrostowy w zakresie wydatków na wsparcie rodziny, co jest odzwierciedleniem konsekwentnie prowadzonej prorodzinnej polityki miasta Katowice. Aktywność projektowa Ośrodka przekłada się na wzrost liczby osób objętych szerokim spektrum oddziaływań z ok. 1 200 do ponad 3 600 co ma też odzwierciedlenie we wzroście środków pozyskanych na działalność projektową o niemal 47% (z 4 616 662,04 zł do 8 778 743,13 zł).

W związku z powyższym rekomenduje się:

1. Dopasowywanie oferty wsparcia (zarówno w aspekcie merytorycznym jak i organizacyjno-technicznym) do faktycznych, zidentyfikowanych wyzwań, w tym uwzględniając np. kwestie wspierania migrantów, realizacji osłonowych programów rządowych.

2. Kontynuację działań mających na celu rozwój usług asystenckich (ze szczególnym uwzględnieniem asystenta rodziny czy asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej), poradnictwa specjalistycznego (psychologiczne, pedagogiczne), psychoterapii osób dorosłych i par.

3. Dalsze wzmacnianie systemu wsparcia w szczególności rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, seniorów, osób z niepełnosprawnościami czy osób/rodzin przeżywających kryzysy (zwłaszcza borykających się z problemem uzależnienia czy przemocy). Zwłaszcza ta ostatnia grupa osób potrzebujących w obliczu zmiany przepisów w sposób szczególny wymaga stałego doskonalenia procedur nakierowanych na ochronę małoletnich (przykładem są standardy ochrony małoletnich, wymagania dla kadry pracującej z dziećmi, rozwiązania w zakresie funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych czy procedury Niebieskie Karty), zapewnienia dostępu do szkoleń specjalistycznych pracowników pracujących, modyfikacji zasad współpracy z innymi podmiotami tworzącymi system wsparcia. Również i w tym przypadku skala wyzwań natury organizacyjnej, finansowej spoczywającej na służbach pomocy społecznej nie jest odzwierciedlona w arkuszu OZPS. W związku z rosnącymi potrzebami osób uwięzionych w przemoc domową (zarówno doświadczających jak i stosujących przemoc) wskazane jest konsekwentne realizowanie założeń Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, w tym w szczególności bazując na efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami oraz interdyscyplinarnej formule pracy w tym obszarze, co zwiększa skuteczność/spójność/szybkość działań i przekłada się na wzrost świadomości społecznej zarówno przedstawicieli służb i instytucji, jak i osób potrzebujących pomocy.

4. Zasadnym jest kontynuowanie działań mających na celu podniesienie efektywności systemu wsparcia dziecka i rodziny w mieście Katowice poprzez zapewnienie możliwości stabilnego, trwałego rozwoju dzieci przy wykorzystaniu rodzinnego środowiska wychowawczego z jednej strony, a z drugiej inwestowanie w rozwijanie systemu pieczy zastępczej. Koniecznością jest interdyscyplinarne, wielosektorowe prowadzenie kluczowych działań w oparciu o istniejący i stale rozbudowywany system wsparcia, w celu weryfikowania i aktualizowania przyczyn problemów i trudności, jakich doświadczają katowickie rodziny oraz minimalizacji ich negatywnych skutków wynikających m.in. z niepełnosprawności członków rodziny, uzależnienia, bezradności opiekuńczo-wychowawczej.

5. Dalsze wspieranie rozwoju bazy instytucjonalnej i usługowej dla osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością, podnoszenie standardów wsparcia oraz wyspecjalizowanych form pomocy świadczonej na ich rzecz m.in. przez asystentów osoby bezdomnej, streetworkerów oraz przy wykorzystaniu szerokiej palety funkcjonujących na terenie miasta wyspecjalizowanych placówek.

6. W związku ze wzrastającą liczbą osób w wieku senioralnym wskazane jest dalsze prowadzenie aktywnej polityki senioralnej polegającej na wzbogaceniu i rozszerzeniu oferty wsparcia dla seniorów, w tym we współpracy z organizacjami i instytucjami partnerskimi. Istotna jest kontynuacja działań ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb tej grupy, umożliwiających pozostanie im w środowisku zamieszkania. W sytuacji gdy osoba, jej otoczenie, rodzina nie są w stanie zabezpieczyć jej potrzeb we własnym zakresie konieczne jest udzielenie pomocy instytucjonalnej w formie wsparcia dziennego, które powinno być wykorzystane przed udzieleniem wsparcia w formach całodobowych. Zadanie realizowane będzie zgodnie z założeniami miejskiego programu Katowicki Senior w Mieście na lata 2022 - 2027.

7. Utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań realizowanych zgodnie z założeniami Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025.

8. Kontynuację działań ukierunkowanych na wsparcie osób z niepełnosprawnościami, w tym poprzez rozwijanie nowatorskich form wsparcia, adresowanych do mieszkańców Katowic z niepełnosprawnościami, o szczególnych potrzebach (w tym niskofunkcjonujących czy też osób z autyzmem) oraz wsparcia w formie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, opieki wytchnieniowej, usług opiekuńczych. Wymienione działania wpisują się w katalog rozwiązań wskazanych w ustawie Za życiem. Zwraca uwagę perspektywa kontynuowania absorpcji środków w ramach m.in. Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (pozwala na rozbudowę wsparcia m.in. w ramach pobytu dziennego, całodobowego), Programu Rządowego „Opieka Wytchnieniowa” (rozbudowa wsparcia dla opiekunów osób zależnych).

9. Dalszy rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi w oparciu o Wieloletni program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi. Aktywność katowickich organizacji pozarządowych jest widoczna w wielu sferach pożytku publicznego, a realizacja zleconych im zadań wpływa zarówno na poprawę warunków życia mieszkańców Katowic, jak i na rozwój naszego miasta. Z roku na rok rosną wydatki i zwiększa się liczba zadań publicznych zleconych organizacjom.

10. Rozbudowanie systemu wsparcia środowiskowego we współpracy z przedstawicielami społeczności lokalnych, organizacjami i instytucjami, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby i zasoby poszczególnych społeczności lokalnych w celu wzmocnienia procesów włączenia społecznego, wzmacniania potencjału społeczności lokalnych. Efektywne wykorzystywanie dostępnych zasobów w otoczeniu m.in. przy wykorzystaniu potencjału utworzonych w Katowicach przez organizacje pozarządowe Centrów Integracji Społecznej oraz możliwości absorpcji środków zewnętrznych (ze szczególnym uwzględnieniem środków unijnych).

Mając na uwadze fakt, że trudno precyzyjnie ocenić skalę zapotrzebowania na wsparcie uchodźców (ew. ich ponownego zwiększonego napływu) w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na Ukrainie spowodowanym agresją Federacji Rosyjskiej należy uwzględnić również szereg zagrożeń i wyzwań, które wiążą się z tą wyjątkową i szczególnie niepokojącą sytuacją (m.in. potrzebę udzielenia wsparcia ludności migrującej z obszaru objętego konfliktem zbrojnym). Wyzwaniem jest ewolucja systemu wsparcia osób uwięzionych w zjawisko przemocy domowej i zapewnienie – adekwatnie do wymogów ustawowych - wdrożenia kompleksowych, rozbudowanych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo małoletnich. Ważnym zadaniem będzie wspieranie rodzin (zwłaszcza borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi), wzmacnianie systemu pieczy zastępczej. Uwagę przykuwać będą niezmiennie seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami, których zaspokajanie potrzeb stanowi w Katowicach priorytet. Rozwój pracy ze społecznościami lokalnymi, poszerzanie katalogu usług społecznych, wdrażanie nowych metod i narzędzi pracy z osobami wymagającymi wsparcia powiązane jest z możliwością absorpcji środków zewnętrznych (zwłaszcza środków unijnych) – aktywność na tym polu to naturalna konsekwencja bogatych doświadczeń Ośrodka a zarazem odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia Radzie Miasta ocenę zasobów pomocy społecznej. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. Gmina przygotowuje ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zasoby te dotyczą infrastruktury, kadry, organizacji pozarządowych oraz nakładów finansowych przeznaczonych na realizację zadań pomocy społecznej. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy.